רבי יצחק !!!

געפיהלען געקליבען

געדאנקען פארשריבען

נאך גענוג געבליבען

פאר א שמיטה זיבען

פון: י.ז. הכהן

רבי יצחק....ר' יצחק, דאס איז דער מערסטער דערמאנטע'ר נאמען די לעצטערע טעג, אין די היימישע ישובים, ס'גייט סינאנים מיט דעם סיום הש"ס, פון די חבורת תורתך שעשועי, וואס איז נארוואס אפגעהאלטן געווארן אין אונזער קהילה,

א שטיקעלע הקדמה, מען דערציילט אויפן גאון רב כהנמאן ז"ל - פאנאוויזשער ראש ישיבה, וואס האט נאך די קריג אויפגעשטעלט א ישיבה פאר בחורים און א יתומים היים און נאך פיהלע מוסדות, און מיט מסירת נפש ארומגעפארן די וועלט שאפן די נויטיגע פאנדען אויסצוהאלטן די מוסדות, איז ער אמאל געלאדענט געווארן אלס נואם הכבוד צו א חנוכת הבית פון א חסידישע קהילה אין בני ברק, וואס האט באנייט א נייעם בנין לתורה ולתפילה, גלייך ווען ער איז ארויף צו די בימה האט ער געפרעגט איין קשי' "<u>ווער איז דער מעשוגענער דא</u>" און ער איז מסביר זיינע ווערטער, אין פאנאוויטש: <u>בין איך דער משוגעניער</u>, דאס הייסט איך פאר ארום די וועלט, נע ונד רוב יאר, כדי צו קענען בויען און בויען, איך זעה דא א הערליכען בנין לתורה פרעג איך ווער איז דא <u>דער משוגעינער</u>, ווער האט זיך מוסר נפש געווען צו קענען אויפבויען אזא בנין,

דרייט זיך אין ווילאמסבורג א אינגערמאן: יצחק שווארטץ, אויסערליך א סוחר, בויעט בנינים לפרנסה, קובע עיתים לתורה, בקיצור א שטייגעליכער אינגערמאן, און פלוצים הייבט אן ברענען א אהבת התורה, א רייץ אויפצוטוהן פאר תורה, ס'איז זיכער א ענין פון **מגלגלין זכות ע"י זכאי**, ווי דער טשארטקעווער רבי האט געזאגט בשעת די הנחת אבן הפינה פון ישיבת חכמי לובלין, אויף הער מאנדעלבוים!! וואס האט מנדב געווען דעם שטח צו בויען דעם בנין, און געזאגט: <u>ער איז מקנא אויף די מצוה וואס דער נדיב האט געטוהן בעפאר</u>, אז ער האט זוכה געווען צו אזא זכ' צו מנדב זיין א שטח לבנין הישיבה, מיר ווייסן נישט וואס די פריערדיגע מצוה פון הער מאנדעלבוים, און מיר ווייסן נישט וואס ר' יצחק האט געטוהן, אפשר ווען מיר נאך הערן אמאל בתוך הדרשה, אבער די זכיי צו מייסד זיין א מסגרת ללימוד הש"ס, מיט א וויזיע צו לערנען 5 בלאט א וואך, מיט בחינות, **לאו כל אדם זוכה**, און איצט אז מ'האלט שוין ביים סיום, ווי טוזענטע'ר אידן זענען מסיים, וואס האט געברענגט א געוואלדיגע קנאת סופרים, קען מען אנרופן דעם <u>סיום הש"ס א מעמד קידוש השם</u>, **אשרי לו ואשרי חלקו**

די וועלט דערציילט, אין די ראדינ'ע ישיבה האט מען מתפלל געווען לטובת א מגיד שיעור וואס איז געלעגען על ערש דוי, און די בחורים האבן געמאכט אן אפיל, די גרויסע מתמידים האבן מנדב געווען 120 שעה לימוד התורה, אנדערע האבן זיך אנגערופן מיט קלענערע סכומים, לזכותו ולרפואתו, מיטאמאל שטעלט זיך אויף דער חפץ חיים, און איז מנדב <u>איין מינוט לימוד התורה</u>, צום שטוינונג פון די בחורים!!! דער זאל איז שטיל, און דער חפץ חיים הייבט אן מסביר זיין די חשיבות פון לימוד התורה, אז דאס ווערט נישט גע'מאסטען בכמות, און ממשיך געווען אז מיר האבן נישט קיין הערכה און שאץ פון איין ווארט תורה,

איצט זאל יעדער מסיים זיך מאכן א חשבון וויפיל מינוטין פון לימוד התורה במשך די 12 יאר האט יעדער מסיים זיך אנגעזאמלט,

באמת דער מושג פון סיום הש"ס, התחלות הש"ס, האט מען נישט געהערט און אונזערע שטיבלעך, יעדער בעל הבית צו ארבייטער האט געלערנט אינדערפרי פאר די ארבייט, און ביינאכט נאך די ארבייט, ווי רביה"ק פלעגט זאגן 8 שעה דארף <u>יעדער בעה"ב לערנען טעגליך</u>, און אפי' א כולל יונגערמאן דארף אויך קובע עיתים זיין צופרי און ביינאכט,

נאר-וואס-דען, דער ירידת הדורות האט געברענגט אז מ'דארף אלסדונג פעקעזשען ס'זאל זיין צוציענד און באַ'טעמ'יט, א דבר השווה לכל נפש, און לערנען אין א חבורה גיט צו א סאך חיזוק, ווי די היסטאריע האט באוויזען, מאנכע זאגן אז מ'האט אריינגעברענגט די מושג פון ענדיגען ש"ס אין די שוסטער גאס, טעות גמור די חבורה און די רייץ צו ענדיגען ש"ס האט אויפגעהויבען דעם ציבור מיט א שטאפל העכער,

אין דאס אלעס איז צו פארדאנקען דעם באקאנטן ר' יצחק שווארץ הי"ו, וואס מיט זיין עסקנות און עקשנות האט אוועקגעשטעלט א חבורה סיסטעם מיט באצאלטע בחינות, און קלוגע אידן, פיהל מער ווי געראכטן האבן זיך גלייך צוגעשטעלט, אין פיהלע האבן זיך שפעטער אנגעשלאסן,

כפטיש יפוצץ סלע, אין בעפארברייטונג צום גרויסען סיום, איז פארגעקומען קלענערע פריוואטע סיומים ווי מסיימים האבן געפראוועט און שטוב, תלי"ת געהאט די זכי צו ווערן געלאדענט צו עטליכע מעמדים לכבוד התורה, נאנטע משפחה און גוטע פריינד וואס האבן געפראוועט א סיום פנימי, מען האט געזעהן בחוש ווי דער כבוד התורה ווערט נתרומם, די עלטערין און שוויגער עלטערין קוקן אויפן מסיים מיט עהרע און שעצונג, די גאנטצע לופט אין שטוב איז תורה, די שפראך אין שטוב איז תורה און סיום, די בני בית דאגה'ט וועגן דעם סיום מיט פרייד און שטאלץ, די גאנטצע שטוב איז פאר'פארעוועט ס'גייט זיין א סיום, די גרעסערע בחורים זענען מקנה דעם טאטן און נעמען זיך אונטער צו זיין פון די מתחילים, די קלענערע דערציילן זייערע חברים "מיין טאטע איז מסיים ש"ס" אומוויסענדיג ווערט אריינגעבאקן אין די יונגע מוחות אהבת התורה, ס'איז לא יאומן די רגשי שמחה ביים מאכן דעם הדרן, און די ריקודים בשמחת התורה, קיין טרוקן אויג, ווען א טאטע פון א מסיים שטעלט זיך אויף רעדן, און זיין קול שטיקט זיך מיט התרגשות אז ער איז זוכה געווען צו אזא שמחה, אשרי שזכה,

ליינענדיג די ליסטע פון די קרוב צו טויזענט מסיימים, באמערק מען נעמען פון יונגעלייט וואס מ'קען פרעזענליך, פיהלע זענען גארנישט פון דעם קאליבער פון מאכן א סיום הש"ס, איז צום שטוינען ווי אזעלכע יונגעלייט, וואס חברים זייער'ס-גלייכן זענען פארנומען מיט פלאנירן נאך א וואקאציע, נאך א מאלצייט אויף-א-דאך, נאך אפאר שעה פארברענגען אין א שוויטץ וכדו', אבער די אינגעלייט האבן זיך ג'עקשנ'ט צו מסיים זיין און דורכגעבראכן דאס אום-מעגליכע, און אנגעקומען לגומרה של תורה, אוודאי איז דער סיום אהערגעשטעלט מיט אלע פיטשעוועקעס, כדי שלא לבייש בפני חבריו, אבער ס'איז נאכאלץ א סיום הש"ס, ס'איז 12 יאר הארעוואניע, יארן פון קביעת עיתים, און נאר אזוי איז מען אנגעקומען צו לערנען אלע צוויי טויזענט זיבען הונדערט און צוועלעף בלעטער פון ש"ס בבלי,

דער הייליגער בארדיטשעווער זצ"ל: ווי נעמט מען אזא דובר טוב לעמו, און ארום גיין אין די יודישע ישובים, און אויף יעדע גאס זעהט מען עטליכע ליכטיגע דירות ווי ס'הערט זיך ארויס מוזיק און טענץ, יא!!! נאך א סיום, און נאך א סיום קע"ה, אין די היינטיגע טעכנעלאגישע וועלט ווי אלעס ווערט אויסגעלופטערט רגע כמימרא, איז מקיום געווארן וראו כל עמי הארץ, אלע עמעראצים האבן געזעהן, דער מאכט א סיום, יענער מאכט א סיום, און האט געברענגט א געוואלדיגע אויפוואכונג צו לימוד התורה, און האפענטליך צום קומענדיגען סיום וועט מען דארפן א פיהל גרעסערע זאל,

דער מעמד סיום בעצם איז נישט מעגליך צו באשרייבן, יעדע מינוט פון די קרוב צו 6 שעה איז געווען א תענוג רוחני, און ס'געברויך א באשרייבונג צו יעדע שעה באזונדער, מיר וועלן נאר אראפ ברענגען ראשי פרקים פון דעם מעמד קידוש השם,

*** דער לימוד התורה ברבים 4 שעה פאר די סעודה**

*** פרקי תהילים בהתעוררת, ותפילת מנחה**

*** ארגענאזירטע זיץ-פלעצער כל אחד כערכו**

*** די פרק שירה און פרקי חזנות**

*** דער יושב ראש הרה"ג ר' שבתי מיט זיינע טרעפליכע מאמרים**

*** טרעט אויף א עלטערער איד און דערציילט פון א זמן פון תורה שלמד ב'אף, און דער חבורה-שיעור האט אים געגעבן חיזוק און טרייסט**

*** א אינגערמאן טרעט אויף און זיך מתנצל אז ס'פעלט אים איין בחינה ווייל ער איז געלעגן אין שפיטאל דריי וואכן נאך א הארצשלאג רח"ל, און דאנקט השי"ת פאר זיינע חסדים,**

*** א באס דרייווער אין די מוסדות וואס איז שוין 7:30 אויפן באס און נאכאלץ געטראפן צייט צו לערנען און נעמען בחינות**

*** א 9 יעריגע יונגעלע, האט זיך געבעטן ביי ר' יצחק צו ווערן אנגענומען אין די חבורה, זעהענדיג אינדערהיים ווי אלעס דרייט זיך ארום תורתך שעשועי**

*** די פייערדיגע דרשה פון דעם מייסד ומנהל ר' יצחק**

*** דברי תורה והדרכה פון רבינו שליט"א, ווי אזוי א ש"ס איד דארף זיך פיהרען**

*** קול ד' מציון, פון דער ירושלימער רב שליט"א, און המשפיע הרה"ק רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א**

*** דער פיל-קעפיגער מסיימים זאגן דעם הדרן בצוותא, בדמעות של שמחה**

*** הרה"ג ר' יוסף חיים גרינוואלד שליט"א ווערט מכובד מיט די התחלת הש"ס, און לייגט צו א קורצע דרשה, מתובל במאמרי חז"ל**

*** געהויבנענע ריקודים פון די מסיימים, מיט א אינערליכער שמחה און התרגשות**

*** תוכן'דיגע דרשה פון ראש ישיבה מאור התורה**

ווי געשמועסט דאס איז נאר ראשי פרקים פארצייכענט, יעדע שורה מוז ווערן פארברייטערט צו קענען פארציילן די רגשי שמחה וואס האט געהערשט אין זאל, ועוד חזון למועד